

openstellen voor den jongen Bourdelle. De vriend wist inderdaad van de stad Montauban een beurs van zeshonderd frank te verkrijgen, waarmede Antoine zijn intrede kon doen in de „Ecole des Beaux-Arts” te Toulouse. Het spel met hout en klei, dat hem bij zijn ouders tijdverdrijf was, verdiepte zich onmiddellijk tot een worsteling met de materie, die hij moest leeren beheerschen om het verbeelden van zijn droomen weer tot een, maar nu goddelijk spel, te maken. Bourdelle won de beurs van de stad Toulouse die hem toeliet de „Beaux-Arts” te Parijs te bezoeken. In de Fransche hoofdstad kwam hij terecht in het atelier van Falguière. Men heeft in het werk van Bourdelle invloeden van Falguière meenen te ontdekken, en het zal wel, daar ieder woord en ieder voorbeeld ten slotte doel treft, hetzij tot goed, hetzij tot kwaad. Er zijn overigens geen slechte meesters, doch alleen slechte leerlingen. Iemand als Bourdelle zou ook uit onkruid honig puren. Wat er van zij, hij verveelde zich bij Falguière, en waar een aangenamer leermeester hem misschien langeren tijd op banen van geleidelijkheid zou voortgeleid hebben, voelde Bourdelle nu in zich de kracht ontwaken om buiten het officieele onderricht zijn eigen classicisme te zoeken. Wordt niet dikwijls de kunst, die de nakomelingen zullen beschouwen als een nieuwen schakel in de keten van het classicisme uit alle eeuwen, geboren uit verzet en opstand tegen degenen die meenden alleen den leiddraad vast te houden, die naar de volmaaktheid voert? Maar anderzijds zou het ondankbaar zijn, met een voorbeeld als Bourdelle voor oogen, niet te erkennen dat zelfs het starre en verstarde onderwijs nog een tucht beteekent, zonder dewelke de schoonste talenten verlost en ontzenuwt. Bourdelle beschikte reeds over een vakkundige knapheid, waarop hij verticaal voortbouwen kon, toen hij in de werkplaats van Rodin als helper werd toegelaten. Hij droomde reeds ervan Michel Angelo te evenaren. Het is de droom van al wie de kunst niet als een tijdverdrijf maar als een roeping beschouwt, de grootsten te evenaren en niemand minder. Ergens een meester erkennen voor wien men niet wijken wil! Het is de hoogmoed van dezen die zich uitverkoren weten. En hun tegenvoeters zijn de zelfgenoegzamen, die geen volmaking nastreven, en inderdaad telkens hun doel bereiken, omdat zij dit doel voorzichtig op armslengte hebben gesteld. Tusschen deze twee loopen de honderden die geroepen zijn maar niet uitverkoren, en omdat zij zich somtijds wrakken voelen zijn zij niet de minst verdienstelijken. Alleen ontsnapt hun voortdurend hun droom, wijkt verder af, zoodat zij tenslotte de moeilijke achtervolging met een gebaar van wanhoop prijs geven. Bourdelle won de hoogste toppen.

Hij zou weldra de medewerker en de vriend van Rodin worden. Het werd tusschen hen een vriendschap die zich nooit verloochende, al blijkt het achteraf, hoe de kunst van beiden door een afgrond is gescheiden: